Alexandru Tomescu – o superbă aventură violonistică

(Grigore Constantinescu – 20 mai 2011)

Evenimentul la care am fost martor în Studioul de concerte Radio poate fi subiectul mai multor comentarii. În primul rând este vorba de amploarea definirii personalității lui Alexandru Tomescu, artist și violonist, arhitect al carierei sale, pentru momentul turneului Stradivarius, întreprins în luna mai 2011. Violonistul se află, anul acesta, la cumpăna realizării mai multor proiecte repertoriale de tipul integralelor, fie prin Concertele de Prokofiev în stagiune, fie discografic cu albumul „Simply Mozart". Dacă se adaugă acum cele **24 de Capricii** de Niccolò Paganini, înțelegem procesul acesta cumulativ drept o acțiune ce cuprinde ani de înfăptuire. Acum, cu aceste capodopere de artă componistică a viorii, „până la – de la" marchează un reper important al carierei sale solistice, dacă ne gândim că laurii Concursului Paganini (Genova 1995) presupuneau deja cunoașterea și studiul celebrelor Capricii, cu mulți ani în urmă, oferind argumentele pe care se întemeiază fundația edificiului sonor prezentat sub forma actuală de interpret. Nu greșesc dacă apreciez că îl vom privi deci pe Alexandru Tomescu drept cel care a depășit această Integrală paganiniană ca inițiatorul unei alte perioade de viață violonistică, însoțit, din 2007, de celebra vioară Stradivarius Elder-Voicu.

Un alt comentariu presupune, chiar succint, să valorizăm nivelul rostirii instrumentale pe care succesiunea celor **24 de Capricii** i-o oferă interpretului. De la detaliul de tehnică specifică, în care aceste creații reprezintă un autentic compendiu de modernizare a execuției violonistice, ne îndreptăm spre arta construcției sunetului, variabilă constantă a diversității adresării, potențată de impresionanta stăpânire a dinamicii și agogicii prin cordele și arcușul celebrului instrument. Se adaugă conștientizarea expresivă a adresării, ca frază, formă și expresie și, nu în ultimul rând, capacitatea artistului de a parcurge drumul unei evoluții personalizate de această muzică, cântat-compusă de Paganini într-o perioadă de peste un deceniu și jumătate, paralel cu epopeea beethoveniană, situată la pragul clasicism-romantism. Opera mozaic depășește prin asimilare și noutate epoca și vecinătățile, pretinzându-și, în fața posterității, dreptul la unicitate. Performanța interpretării nu este singura condiție.

Mă reîntorc la concertul evocat acum, pentru un al treilea comentariu, cel al strategiei actuale de construise a recitalului cu **Capriciile** de Paganini pe o gândire contemporană asupra ideii de spectacol propus publicului. Multimedia mijloacelor contemporane poate presupune – sau nu – inventivitatea utilizării efectelor, în dependență de creativitatea de autor a realizatorului. Pentru Alexandru Tomescu, atitudinea diferențiază planul interpretării violonistice de cel al demersului regizoral apropiat de teatrul muzical. Artistul adiționează propria sa prezență, variabilă ca situare scenică, la dialogul cu imaginea filmată pentru proiecțiile primite de un ecran 5x3 m (unitate de situare a spațiului, în alternativa de „art deco", pentru interpret, cu cea a atelierului, pentru lutier) și, în paralel, cu ascultătorii prezență în sală. Se poate transforma în „one show mann" un recital de vioară solo ce desfășoară neîntrerupt seria celor **24 de Capricii** ale nemuritorului romantic italian? Răspunsul este pozitiv prin realizarea proiectului, din partea interpretului, și acceptarea propunerii, din partea spectatorilor.

Ajung la o posibilă concluzie de moment asupra evenimentului, cu cel de al patrulea comentariu care demonstrează prezența neobișnuitului în momentul evocat. Legendarul Niccolò Paganini,

distins cu premiul nemuririi prin numele său conferit unei mici planete (nr.2859!), descoperite de un astronom rus în 1978, este contemporanul nostru, căci muzica acestor **Capricii** nu descinde din dosare de arhivă componistică, vechi de aproape două secole. Ne-a dovedit-o acum Alexandru Tomescu, reconfirmând viața capodoperei, cea a spectacolului de virtuoz și ecoul strălucitor întreprins de tânărul maestru în fascinanta lume a turneului desfășurat sub emblema „Stradivarius”.